

Toimetust: Tallinnas, Pikk uul. nr. 40, kaudu
kella 10 hommikul kuni kella 10 õhtu
Toimetuse telefonid: Peatoimetaja ja toimet. (kõrvald.) 284,
Peatoimetaja telefonid 212. Kõrvald. telefonid, "Hilise" ja
"Lühike" telefonid 180.

Tallus: Pikk uul. nr. 40, telefon 284, kaudu
kella 10 hommikul kuni kella 10 õhtu
Kõrvald. telefonid: Kõrvald. 212, Hilise 180, Lühike 180.
Kõrvald. telefonid: Kõrvald. 212, Hilise 180, Lühike 180.
Kõrvald. telefonid: Kõrvald. 212, Hilise 180, Lühike 180.

Peatoimetaja A. Tuptis.

Ilmub igapäew.

Wistnumber 5 marta.
Põllumajandusline ajakiri, "Põllumees"
on aasta ja poolaasta tellijatele maksuta laenuks

Tellimise hind:

1 kuu postiga	120 marka	postita	100 marka
3 kuu	340	3 kuu	210
6 kuu	600	6 kuu	350
12 kuu	1000	12 kuu	620

Wistnumber 250 marta. Kõrvald. telefonid 212 ja 180.
Kõrvald. telefonid: Kõrvald. 212, Hilise 180, Lühike 180.
Kõrvald. telefonid: Kõrvald. 212, Hilise 180, Lühike 180.

Kuulutuste hind: 1000 marka 1000 marka
1000 marka 1000 marka

Nr. 79.

Esmaspäeval, 23. märtsil 1925.

VII aastakäik

Eduard Wilde õhtu Tartus.

Kuigi Tallinn. Ed. Wilde sündipäewa
juba pidulikult oli ära pühitsemiseks, ei taht-
nud ka Tartu seda tegemata jätta. Nüüd
etteotsa asus E. Kirjanuse selts, E. Kirjanik-
kude liit, E. Koolinoorjate liit ja "Wane-
muine", kelle poolt reedel, 20. märtsil "Wa-
nemuse" Wilde õhtu korraldati.

Jubilaari oli austama ilmunud jaali-
taks rahvast, ühesaalsus oli muudugi õppinud
noorjate. Pidupäewast mõttis ka Ed.
Wilde isiklikult oja. Ta oli asetatud rohe-
lisega ümbritsetud toolile.

Esmaht kandis E. Koolinoorjate liidu
puhkpillide orkester A. Wirghaus'i juhatusel
muusikapala "Mõitunud printseps" (A. Vang-
lois) ette, millele järgnes

awamistõne

prof. Gust. Suits'i poolt, kes tähendas,
et see on ilus ja hea, et ka Tartu on Ed.
Wilde tema sündipäewa puhul meele tule-
tanud, kuigi juba waremalt mujal tema
auks on pidulike meeleawaldusi toime pan-
nud. On ju ka Tartu Wilde mõnda aega
tõulinnaks olnud. Selle järele karakteri-
seeris kõneleja Wilde loomingut, jidubes
seda tema eluläiguga. Ta tähendas, et Ed.
Wilde on haarnud meie eluprobleeme pare-
mini, kui ükski teine. Ei eksi, kui nimetame
teda meie kirjanuse peatoimendajaks.

Ed. Wilde looming.

Sellest kõneles Fr. Tuglas, kes näitas,
et Ed. Wildega ei saa teegi meie kirjaniku-
dest võistelda. Kõnelemata tema loomingu
isiklikest mõtetest, ulatab see ka armu-
selt igast teistest meie kirjanikust üle. Ta on
populaarsem kui teegi teine; ta seal, kus
kirjanuse juhtes õõ walitseb, tuntakse jistki
Wilde.

Ed. Wilde ainevald on äärmiselt mit-
metaseline. Kuna ta juba warakult kirjan-
duspoolele asus, on ta ka palju meie keele
arenemisele kaasa aidanud. Seda wiimast
asjaolu tõendas ka A. Pats omas kõnes Ed.
Wilde aupäewa puhul Tallinnas.

"Ta on suurkirjanik kogu meie rah-
wale," lõpetas kõneleja oma ettekannet.

Selle järele loomis E. Kirjanuse seltsi
nimel A. Wirghaus'ist jubilaarile, kui meie
paremale kirjanikule, õnne ja annetas talle
kõnuurimise toimetuse wäljaande "Tartu-
maa".

Elawad kiiduwaldused tulid esile, kui

Kõnetooli ajus Ed. Wilde.

Ta ütles muu seas: "Mul on palju
rõõmu ja juur rõõm nendest meeleawaldus-
test, mis Tallinnas ja nüüd ka Tartus mi-
nule on ojaks saanud. Rahju ainult,
et nad mind minu praeguses
wanaduses tabawad. Juba Tal-
linna pidustuste puhul tuli minu aadressi-
le rida õnnesoowe Tartust, mille eest ka
nüüd isiklikult jaan tänu ütelda. Mind on
terwitanud asutused, seltsid ja mitmesugused
organisatsioonid. Ka korporandid — mõle-
maist soost. Ei ole mind ka Tartu naiste
ära unustanud. Kui naistest on juttu, siis
lubatagu minul siinkohal tähendada, et Sil-
laots omas armustuses minu töõde kohta
wäga eksi, kui ta ütles, et mina oma töö-
des olen idealiseerinud Eesti naisti. Siin
pean ma ägebalt protesteerima. Ma olen
neid oma töõdes kujutanud nii, nagu nad
on, tõeliskult, ilma puudrita.

Kui siin on tähendatud, et kirjaniku
kutsu on wilets ja tema tee on oxfaline, siis
on sellel ka oma alus. Minu ajal oli asi
palju hullem: minusuguste meeste peale
waabati sel ajal kui komejantide peale, kes
omale ei oõka elukutset walida ja awalt
leida teenida.

Lõpuks ütlen sõbralikule Tartule meel-
tord tänu. Ma wiin siit kaasa paremad
mälestused."

Elawad kiiduwaldused, mis juba jubi-
laari kõne ajal wahetamisel lahti puhkesid,
ei taha kõne lõpul kustuda. Kogu kõne
oli tunda: meel nii noort hinge, oli tunda
noort Wilde temale omase terawmeelsusega.

Selle järele esines jälle orkester muusika-
palaga. Põlmetalt jutustas Ed. Wilde elu-
loost lektor J. W. Weksi. Seminari õpil.
K. Aber kandis Wilde jutustuse "Sõber"
ette. See sõber on nägemata waim, kes
alati ja järelejätmata, igalpool ja tungiwalt
kõrwa jostitas: "See ridu, mu sõber, tee
ridu, read on leib; sellepärast, mu sõber, tee
ridu!"

Lõpuks lanti ette "Wanemuise" näit-
lejate poolt Ed. Wilde "Pisuhanna" esi-
mene waatus.

Ettekande järele algasid jälle elawad
kiiduwaldused jubilaari auks, mis alles siis
lõppejib, kui jubilaar jaalist juba lahkunud.

.....

on hiljem draamateatri seltsile üüritud
hinnaga, mis kahjutaju määratse aluseks
wõetud. Salka teatri seltsi esitaja jäi
oma nõudmise juure. Profurdör leidis, et
peatomisjoni otjuse olets õiglane, kui kahju-
taju summale juure olets arwatud lino-
leumi kulumise kulud. Riigikohtus tühistas
peatomisjoni otjuse ojaliseks muutmiseks.
Nõudmine tuleb uuesti peatomisjoni aru-
tusele, kuid kahjutaju summa ei wõi palju
tõusta.

Teistest nõudmistest olid tähtsamad:
Beljanini nõudmine 790.000 marga juu-
ruses meisa maha raiumise eest, Kottbedi
nõudm. 280.000 marga juuruses Siluti m.
hobuste ja muu kraami rehwiiremise eest,
Kreitsweisti nõudm. 250.000 m. juuruses
auto rehwiir. eest ja Seemanni nõudmine
190.000 m. juuruses elektri materjaali
rehwiireer. eest. Nõudmised jäid tagajärje-
tulks. Eõjamineisterium oli kaebusega esi-
nenud rehwiireer. peatomisjoni otjuse wastu
Pärnu linnapealt sõja ajal arwõdetud
mõõbli eest kahjutaju maksmise asjus. Pea-
tomisjon oli leidnud, et seal tegemist pol-
nud rehwiireerimisega, waid mõõbel anti
sõjateõimudele kottuleppe teel: pärast oli
muist mõõblit kaduma läinud. Riigikohtus
kõrwaldas kõigimuse läbiwaatamiselt, sest
ametkõnade wahelised asjad lahendatakse
leabuslike korra järele teisel teel.

Igaüks teab seda juba ammu,

pesuriideid ja iga riidekaupasad

suures wäljawallikus müüb kõige odawamalt
Tartus, Kaubahoow nr. 1. Tel. 6-76. H. Baumann.

On ilmunud

Tallinna, Tartu ja Nõmme telefoni

abonentide täiendaw nimekiri

ühes numbrite järjekorraga kuni 1. weebr. 1925. a.

Hind 100 marka.

A.-S. "Ühiselu" kirjastus, Tallinn, Pikk uul. nr. 42.

Kes meel ei tea, see tehku proomi,

et suures wäljawallikus kõige odawamalt ostate Teie

iga sorti

riiet ja kangalõime

riidekauba-ladust

Tschernom, Luksep & Ko,
Tartus, Kaubahoowis nr. 6-7. — Telefon nr. 156.

Tormiline koosolek Prant-
juse parlamendis.

Gerriot'le usaldust avaldatud.

Berliin, 21. märtsil. Pariisist tea-
tatakse: Prantjuse jaadikutetoja reedene
koosolek muutus wäga tormiliseks Gerriot
kõne ajal, kes kardinaalide ja peapiiskopide
manifesti äärmiselt terawalt arwustas.
Rahwajaadikut jattusid kätti kofu ja juha-
taja oli sunnitud kaks korda koosolekut kat-
kestama. Rahwajaadikut markii de la Ferro-
nays tuli wahide poolt jaalist eemaldada.
Gerriot ütetus, "Meie austame kangelas-
meelsed katakombide kriglasi, kuid meie ei
pea tõesti mitte palju kogu pankririide krigi-
lusest", ärritas parempoolse wastasrinna
hirmasti wihale. Lõpuks awaldas jaadi-
kutetogu walitjusele usaldust 325 häälega
251 hääle wastu.

Siigla õlitust.

Berliin, 20. märtsil. Grafi walit-
juse ja Siiglise, Ameerika ning Prantjuse
õlilistide wahel on sõlmitud kõige suurem
õlitrust, mida ilma majandusajalugu tun-
neb. Kottuleppe põhjal antakse nimetatud
trustile Grafi õliallikate kasutamise õigus
75 aasta peale.

Willem Reimani mässta-
mise komitee korjandus.

Willem Reimani mälestamise komitee
juhatus teatab, et Willem Reimani mäles-
tamise jaadikustamise korjanduse tähtaega
on sieministri loal pikendatud kuni 1.
maini käesolewal aastal.

Sellega amaneb kõigile Willem Rei-
mani mälestamise sõpradele wõimalus kor-
jandust jatkata, iõkranis ligiawatel liha-
wõtte pühade ajal.

AUTODE JA TRAKTORITE
KURSUSED

Päewa töökawa: etteluge-
mised 2-3 tundi päewas
udupiltide ja filmide abil,
ülejäädaw aeg töötawad õpi-
lased garaashis. Konstrukt-
siooni peensuste selgitami-
seks demonstreeritakse ter-
wet autot läbilõikes, kus iga
kui osa liikumine silmnäht-
aw on. Sõidupraktika igat
süsteemi autodel, wasta-
walt linnawalitsus-eksami
nõuetele. Järgmine kursus
algab 25. märtsil 1925 a.

E. SULTSON, TALLINN
SUUR KARIA 3, KÖNETRAAT 17-67.

Palutakse sellepärast kõiki korjajaid juba
ajapikendust jübidalt kasutada, et korjandust
edukalt lõpule wiia.

Korjanduse tähtaja edaspidist pikendust
enam ei tule, sest prof. J. Adamson, kes
Willem Reimani kuju tahab Staalias wiis-
bides walmis teha, kawatseb juba ligemal
ajal Staalias ära tulla.

Et wõimalik olets ülewaaadet saada ja
kunstnikule tarwiliste summasid kindlustada,
palutakse kõiki korjajaid lahesti komitee ju-
hatusele (Tartu, Jaani uul. 11/13) aja-
wiitmata teatada, kui palju on seni korjan-
dusel raha saadud.

Ühtlasi palutakse neid korjajaid, kes ei
kawatse korjandust enam jatkata, korjatud
summat komitee juhatusle eeltähendatud
aadressil wiibimata ära saata.

Suurem arw sõjakahjutaju nõudmist riigikohtus.

Salka teatri seltsi 2-miljoni margaline
tasundummine tühistatud.

Reedel, 20. märtsil oli riigikohtus 16
mitmesugust sõjakahjutaju nõudmist ebafi-
kaebusele arutusele. Rehwiireerimise pea-
tomisjoni seltsuse kaitse komisjoni esi-
mees hra Mölber. Pigi 2-miljonilise nõu-
misega oli esinenud Salka teatri selts.
1919. aasta algul rehwiireerisid sõjawäe
wõimud teatri ruumid ühes sissejõudega
sõduritele loengute ja etenduste korralda-
miseks. Goone oli sõjamineisteriumi käes
kuni 1920. a. augustikuuni, millal ta oma-
nikule tagasi anti. Teatri komandandiks
oli Paul Pinna. Tarwitatud asjadel olid
mõned wahelised wigastused, linoleum ja
põrandat keldid oli kulunud jne. Salka teat-
ri selts esines kahjutaju nõudmisega umbes
2 miljoni marga juuruses illri ja liikuwa
waranduse (dekoratsioonide, rehwiiride,
garderobi, portjääride, mõõbli, elektrilise
jabe jne.) kasutamise arwel. Mjutine komi-
sion mõistis wäljamaksmiseks 1.100.000 m.,
kuid peatomisjon wahendas seda summat
272.000 margani. Salka teatri selts wiis
asja riigikohtusse. Peatomisjoni esitaja
rõhutas, et määratud kahjutaju summa on
õiglane, sest üüritaha hulka peab kuuluma,
ka liikuwa waranduse kasutamine: teater

11.

31

saali, tellis riikliku eine ja mabandas end boarits jüma-
püguks.

Rahaminister Genfiist tagasi jõudnud.

Rahaminister L. Sepp jõudis 21. märtsil Genfiist tagasi. Põhemaal ajal katkestas minister oma sõidu tagajärgebest ja ajatirandust informeerida.

Uus Saksa laadit.

Uus Saksa laaditakse Eestiisje nimetatud hra Frank jõudis 21. märtsil Tallinna.

Tulewase Soome peaminister Tulenheimo.

Helsingi, 21. märtsil. Professor Tulenheimo, kelle kätte, nagu teada, Soome president uue valitsuse maobustamise ajal, oli 1917. aastal Soome senati kohtu departemangu liikmeks ja 1919. aastal finantsminister. Hiljuti presidendivalimistel oli Tulenheimo üks presidendikandidaatidest.

Prantsusmaa julgeoleku liit

London, 21. märtsil. Nagu Meuter kuulab, on Prantsusmaa julgeoleku asjus ifta veel elavad mõttevahetused käimas Londoni ja Pariisi vahel. Siinistatakse, et kaitsepolitsei hiljuti põhimõtteid loogu on leppinud, et Saksaal rahvasteliidu liikmeks tuleb astuda. Kuid veel on kindlasti määratama aeg, mil Saksaal rahvasteliidus vastava palwega peab esinema. Mis puutub liitluse poole Saksaale anda kaotatud vastusele viimase memorandumi peale, siis olewat liitlased nüüd arvamisele jõudnud, et kuna nimetatud memorandum viimaste sündmuste tagajärjel mitmekülgne täiendatud jät, vastuse andmine käesolewal filmipilgul oleks aru oled.

Rootsi wanameelsed sõjaväe wähenemise wastu.

Stockholm, 21. märtsil. Mõlema koja wanameelsed erakonnad esinevad ühesuguste ettepanekutega riigilaste uuesti organiseerimise kohta, nõudes valitsuse hiljutise laua tagajärel ja soovitades muudatusi praeguses ajutises kaitsejõuduses ette võtta, kuna käesolewa aja tingimised ei luba riigi kaitsejõudusid wähenemisele.

Saksa ajatirandus hindab Curzoni teeneid.

Pariis, 21. märtsil. Curzoni surma puhul mälestab Saksa ajatirandus kiitvalt tabunud Inglise riigimeest. „Deutsche Tageszeitung“ kirjutab: Curzon sai paremini aru kui Baldwin ja Chamberlain Prantsuse hädaohust Rheinimaal. „Deutsche Zeitung“ ütleb, et Curzonil laualus oli kigi islamiusuliste riikide ja rahwaste konföderatsiooni luua Inglise protokollide all. Tal läks korda wähenemise Prantsuse mõiu Wäike-Aasias, Siirias ja Araabias.

Marshall French haige

Pariis, 22. märtsil. Nagu Londonist teatatakse, on Marshall French'i tervikline seisund kordusarstata.

Cherti mälestamine.

Berlin, 21. märtsil. Riigipäewa koosolekualt leati ühes Friei Cherti mälestuseks tabunu presidendil rinnaulu.

Kiriku lauatamine riigil Daanis.

Berlin, 21. märtsil. Kopenhaagenist teatatakse: Daani folkethingile esitati valitsuse ettepanek kiriku lahutamise kohta riigist.

Balfour Curzoni järeltulijaks.

Tallinn, 21. märtsil. Londonist teatatakse: Curzoni poliitilises tegevuses järeltulijaks saab Balfour Curzoni järeltulijaks.

Wähejuhtumine Poola-Deedu piiril lahendatud.

Berlin, 21. märtsil. Nagu kuulub, olewat Deedu wälisminister rahvasteliidu peafunktsionäriks teatanud, et hiljutine wähejuhtumine Poola-Deedu piiril rahulikkust ei kahjustanud.

Tallinna Eesti Muuseumi

rahalise loteril loosimine on 5 aprillil a. aastal.

Võit. kogusumma 2.000.000 mk.

Peawõit 1.000.000 mk.

Rutake tähtede omandamisega!

Eesti ajatiranduse liit uue põhikirja alusel.

Mjatiranduse ühingu uue põhikirja alusel liidus moodustatud. Uue sisestamise- ja liikmemaksu tingimised. Uus 7-me liikmeline juhatus. Kutsumata külalised liidu peakoosolekul.

Eesti ajatiranduse ühingu aastapeakoosolek põhapäewal, 22. märtsil omas mitmete tähtsate, päewakorras esinevate küsimuste lõttu huiulilase ilme. Selle lõttu näis ka osawõtt erinewalt rohke. Tallinnas ilmutate ajalehte toimetused olid esitatud pea termes koosolekus. Tartust olid kohale jõitnud „Postimehe“ esitajad. Koos oli ühingu liikmeid 43, kes wastawa kutse peale koosolekule olid ilmunud.

Warsti peale jeda, kui koosolek oli alanud ja läbirääkimised käimas, nimetas leegi weibi illatuse, et koosolekul wiibimad ka istub, kes ajatiranduse ühingu liikmed ei ole, ega koosolekule ka mitte kutsutud. Ringi waadates selgus, et jaalimurta olid end poetanud kolm-neli „Rahwalehe“ toimetajat Tallinnast. Nähtawasti oli Eesti kōmu- ja kōjalehte wäljaandja Weiler oma kōjalehe waatama jaatnud, kas ka ajatiranduse liidu koosolekult midagi kasutada ei saaks. Kōjalehe mehed tikkusid esialgu ifegi läbirääkimistest osa wõtma.

Koosoleku awas ühingu esimees P. O. La. Kōsõleku juhatajaks waliti M. Martna, abiks J. Tomp. Kirjatoimetajaks A. Rebasow.

Ühingu tegevuse 1924. a. aruande ettekanne läbisistis kiirelt. Oiet oli mõõbunud aasta tegevus walitet mõitu, kuigi juhatus mõndagi kasulikkust on püüdnud teostada.

Kõige pealt hakkas juhatus ruume nõutama. Need saadi wiimati „Estonia“ teatrit.

Edasi püüdis juhatus nõutada ajatirandusele sõiduhinna alandust ja hõlbustusi riigi raubteedel ja laewadel. Käibi riigigwanema ja teedeministri juures; sealt poolt lubati wastu tulla, kuid ootamatult wõttis tariifinõudluse hinnaalanduse asjast eitama seiskuho.

Juhatus astus samme, et ajatiranduse ühingu kutsutaks osa wõtma kultuurilise sihtkapitaali walitsemiseft. Daks korda koguni ajatiranduse jaoks eri-sihtkapitaali moodustada, milleks riigikogus iäärarits loojalt lausa aitajid riigil. Liikmed A. Järman ja L. Johanson. Sihtkapitaali põhimäärused on wälja töötatud ja haridusministerruumi poolt teatavaks wõetud.

Juhatus ajus ka uue põhikirja kōtuseadmisle. Esialgu jäi põhikiri ühe wõtmise lõttu kinnitamata, mis aga pärast õnnets tuli, sest wõimalbus põhikirja sihtkapitaali walitsemise kohaselt täiendada.

Juhatus püüdis loetada ühingu liikmetele reisirõõmalust wäljamaale sõibuts Daanimaaale kogus liig wähe tahtjaid. Wenemaale sõibuts on läbirääkimised pooleli, neid jatkab uus juhatus.

Wõeti esitaja (hra G. Luiga) laudu osa Läti ajatiranduse kongressist. On laualus osa wõtta Balti riikide ajatiranduse kongressist, kui see teostub. Wõimalik, et nimet. kongress Tallinnas korraldatakse, nagu jeda ka Läti ajatirandus soovimad.

Korraldanimu osa ajatiranduse tegevuseft oli ajatiranduse albumi wäljaandmine ja riigilt 300-luhande margaline stipendiumi muretsimine ajatiranduse õpetuslehteks. See jumma on pea täielikult kasutatud.

Lahkunud ühingu liiget Chr. Mied-

witz i mälestust austati püstitõusmisega. Ühingu rahalise seisukorra aruanne lanti ette kasjahoibja Nitsami poolt.

Rassa läbikäit oli 1924. a. 1.274.264 marka. Sellest liikmemaksudest saie tulnud 62 liime poolt 5.200 marka. Suurema osa tuludest andis albumi „Ditsetuleb“ kirjastus. Warandust on ühingu 467.900 marga wääruses.

Aruanne wõeti wastu ilma waielusteta.

Uue põhikirja kawa ilmsel

teftisid elawad mõttewahetused. Suurema lahksimine endisest esitas uus põhikiri selles mõttes, keda ajatiranduse liidu liikmeks wastu wõtta.

Kiibeti heaks muudatused, et ebaspidi ajatiranduse ühingu tules nimetada liidus, et liikmed on kahesugused: tegewad liikmed hääleõigusega ja toetajad ilma hääleõigusega. Liikmeteks wõib wastu wõtta ajatiranduse kaastõõlisi ja harrajaid. Tegewateks liikmeteks wõimad liitu tulla ainult need, kes wähemalt 2 aastat elutufeliseft ajatiranduse alal on töötanud ja selle tõõga endale peaaesjalikult ülespidamist nõutunud. Liikmete wastu wõtmist toimetab juhatus. Juhatusel on õigus oma aruandemise järele ka loowawalbust liimeks astumise kohta tagasi lükata.

Selle järele wõeti uus põhikiri wastu.

Juhatusle walimised

wäljendused põhjused ja asjaolud, mis õhutasid pikemaid waielusi ja seletusi, lina tuli mitmesuguste põhimõtte ja ettepanekute wahel walida. Ka loetas põhjendamalt liig rohke arwu kandidaatide esitamise ühe ajalehe poolt arusaamatust.

Lõpuks waliti liidule seitsmeliikmeline juhatus põhimõtte alusel, et selles oleks esitatud kōit suuremad Eesti ilmutawad ajalehed ja peale selle üks liige wäljastpoolt ajalehti. Hääleandamisega waliti juhatusle:

W. Kōh („Kaja“), S. Sumberg („Postimees“), M. Nitam („Päewaleht“), Hansen („Revaler Bote“), Ed. Paamann („Waba-Maa“), L. Johanson („Lhendus“) ja P. Olat (wäljastpoolt).

Kandidaatideks waliti: Just („Kaja“), Animagi („Postim.“), Mändmets („Päewaleht“), Wde-Bries („Reb. Bote“), Schulbach („Waba-Maa“), Sponas („Lhendus“) ja Sagar (wäljastp.). Rewisjoni komisjoni Dawet, Metsloff ja Kornel.

Ühel häälel waliti Eesti ajatiranduse liidu auhikmeks lugupeetud kirjanil Ed. Wilde.

Sisestumise- ja liikmemaksus määrati: sisestumismaksuks 500 m. ja liikmemaksuks 300 marka.

Salame 1925. a. kohta

wõeti wastu 1.064.300 margalise tasalauluga.

Suurematelt wäljaminekutest on ette näha: post- ja kantslei tulud 10.000 m., trükitõõd 15.000 marka, taju jookawa tõõ eest 36.000 m., albumite tulud 63.300 m. ja 385.000 m., õpereiube tulud 500.000 m., ettenägemata tulud 32.066 m. j. m. j.

Lõpuks peeti läbirääkimisi ajatiranduse sihtkapitaali põhimääruste kohta.

Riigikogus rahukogu otsuse ära muutnud.

Sulunud joogikohade asi tuleb rahukogus teisel korseisul uuesti arutusele.

Tallinna linnawolikogu õhtusel jalgus linnawolikogu käesolewal aastal mitmed joogikohad. Nimetatud wolikogu õhtusega ei jäänud aga sulunud joogikohade pidajad rahule ja kaebasid Tallinna-Kaaspalu rahukogusse, kes wolikogu õhtuse kühisitas. Rahukogu otsuse põhjal algasid sulunud joogikohad, mis aasta algul mõned päewad seisis, õhtuwalitsuse loaga uuesti tegevust ja kasutawad kuni siinamini, ilma et linnapoolt uelle mingisuguseid maksusid oleks määratud.

Õhtuwalitsuse tegevusega loe andmise asjus, kui ka rahukogu õhtusega ei jäänud linnawolikogu wahle ja esines kaebusega riigikogusse.

Linnawolikogu edasikastus oli nüüd riigikogus esmaspäewal arutusele. Riigikogus õhtustas rahukogu õhtuse ära manita ja asja uuesti arutusele anda Tallinna-Kaaspalu rahukogule teises koosolekus.

Riigikogus õhtuse motiivid wõel püüdnud, on teadmata, kas õhtuwalitsus oma loa kaagil wõtab, mille järele ka sulunud joogikohad oma tegevuse kuni asja uuesti arutusele tulekuni katkestama wõimad.

Ühikeseid teated.

Pariis, 21. märtsil. Nagu „Journal de“ Lõkioft teatatakse, algawad Jaapani lendurid maikuu algul lendu Lõkioft Pariis. Si. Sõit läheb Jerusalki, Dmaki, Moskwa ja Praaga kaudu.

Pariis, 22. märtsil. Matiranduse kommenteerib naga mitmet moodi Gerriet ja Fleuriat nõupidamist Pariisis. „Matin“ leab, et kui Inglise ajatiranduse ilmutud kirjutused Inglise walitsuse waatekohta peegeldawad, siis näiwad küll kōit kōituleppe lootuses asjata olewat.

Pariis, 22. märtsil. Paul Boncour seletas „Petit Parisienis“, et alaline sõjawäeline kontroll Rheinimaal mõõdapäsemata tarwik on.

Berlin, 21. märtsil. Roomast teatatakse: Itaalia laadikulekogu waielused noiste hääleõiguse kohta liidati Wusfolini loomil edasi, sest et ka neist waielustest ifikult tahab osa wõtta.

Berlin, 21. märtsil. „Pester Wochbi“ teatel astusid alalist ilidipilasrahutuste tagajärjel kōit Jashy ilidipilasprofessorid tagasi teatades Ruumeenia walitsusele, et nad oma kōhtadest loobuwad.

Berlin, 21. märtsil. Nagu Sofia Meena kaudu teatatakse, sai poliitilise kommunistliku wandeletti jalgale, kelle sihtis ki kuningas Boris'i elu kallale kippuda. Wajju wandeletti liikmeid arretereiti.

Berlin, 21. märtsil. Greeka kuningas Konstantini jurnuseha paigutati ajutiselt Florentsi digenur kühisuse, kuni wõimalus awaneb keda Greekamaa wia.

Berlin, 21. märtsil. Nagu Rons-tantinoopolist teatatakse, on Lõrgis fermit sadatuhast meest mobiliseeritud kurdlaste mäsju mahajurumiseks.

Helmi Eineri tuludõhtu „Estonias“

„Estonia“ opereti esijõud, pr. Helmi Eimer wõitis laup. 21. jth etendusel oma tuludõhtule nii suure poolehõitu, et jaali ruum rohkeat hulla publikumi poleks mahutanud, kuigi olid kasutatud lisatõõlde. Erett „Krahwinna Mariza“ ennustab tuludõhtuks kõige julgemad lootusi. Sellesse, suurilma elust pilbiatitud lõbutõõdangusse on loonud kōit wõimalused, millega ifs opereti primajõud hiiglaba tahab. Tuludõhtu tõi rohkesti elawaid liiduwamalsusi, tõi ilusaid austamistunnisusi mitme lauatäie lilllebe nāol teisel wahetajal. Tuludõhtu kangelane tänas meelitatult. Mõlemipoolse rahulolemisega jõubis see neljatunniline nauding lõpule kōit 1/2 12 õõjel. Ei wõlita aga waatamine, kui ergutab tuludõhtu elewus ja palju ilusaid elawpilte laul.

Loobetaw ilm esmaspäewal, 23. märtsil. Kirde, tuul. Suur pilwitus. Paiguti lergeb lumetajud. Wähe kilmem.

Ilmade ilwawahe 22. märtsil.

Õhurõhumine tõuseb pea kogu Euroopa mandril 773 m/m. Lõuna-Wenemaal on õhurõhumine 765 m/m. Gommikul oli Narwa-Jõesuus ja Tallinnas 6 kraadi külma. Gila oli Narwa-Jõesuus 10 kraadi külma. Wõrus 5 kraadi loowa.

Iga arenenud inimese parim sõber on hea

RAAMAT

Raamatuid suures walikus 10—50% hinnaalandusega soowitab 16. kuni 31. märtsini odawa nädala puhul

TALLINNA EESTI KIRJASTUS-ÜHISUS,

Päewalehe raamatukauplus,

Tallinnas, Jaani uul. 6.

Sotsialistlikke parteide konverents.

Poola sotsialistliku partei ettepanek rajariikide sotsialistlikkudele parteidele.

Poola sotsialistliku partei täidesaatev komitee pööras ettepanekuga rajariikide sotsialistlikkude parteidele poola järgmise lähtusega.

Internatsionaali täidesaatev komitee kahel viimasel istungil tehti palju juttu kawatsetamast ühisest sotsialistlike parteide konverentsist.

Selle konverentsi eesmärgiks oleks: 1) põhjalikud läbirääkimised „uute riikide“ vahelkorra kohta Venemaaga ja Wene rahwaga, kommunisti probleemid ja kommunistlike poliitika kohta nende riikide suhtes; 2) läbirääkimised küsimuse kohta, kas oleks kohane kaaluda läbi mõia „uute riikide“ sotsialistlike parteide identilist poliitikat probleemides, mis eriliselt puudutavad neid riike, ja Ida-Euroopa seisukorda; 3) läbirääkimised sotsialistlike agraar-poliitika kohta.

Sõprus küsitakse, misjuures on teiste rajariikide sotsialistide seisukoht kawatsetama rajariikide sotsialistide konverentsi kohta.

Maniljoni tapja Wene-maal.

„Peningr. Prawda“ 18. märtsil jutustab sõdamees, kes 1. a. augustil poola riigilõugu liikme Maniljoni tapmist vangistati, oma põgenemisest laastjate käest 1. a. detsembril lõpul. Terve esimene õõ pühunud ta metsas kändude all varjul olema, pärast tulnud tal mõõda metsi ja lõid liituda mõnede Wene piiri poole, kust 10. jaanuaril üle läinud.

Mia linnajade valjad.

Kolme nädala eest valitud uus linna-kohtu astus Riias esimeseks koosolekuteks 19. märtsil. 90 linnavalinikut oli koosolekule ilmunud 87. Üks linnavalinik ei saanud ilmutada haiguse pärast, ametiühjuse (kommunistide) esimene kandidaat istub wangi ja teine ei ole enesest elumärki annud.

Linnavalikogu juhatajaks waliti pea ühelt häält Anderson ja sekretäriks Plaminski, mõlemad endised. Nõid teised linnajad liitati edasi. Linnapea ja kahe tema abi kõrval otustati ametisse seada veel 7 linnaduniku.

Wäljabels määrati: linnapeale 750 latti kuus (1 latti = 50 Rati rubla), mõlemale linnapea abile, komisjoni komisjoni esimehele ja linnasekretäridele igakuisele 600 latti, teistele linnadunikele ja komisjoni komisjoni liikmetele 500 latti kuus. Nõid need palgamäärad on endised.

Vinn maalärise mises häwinenud.

Berliin, 21. märtsil. Shanghaiist teatatatakse: Maalärise misine ja selle tagajärjel lohtipääsenud tuli häwitas täielikult Tallu linna läänepoolseis Wuennanisi. Vinnas oli 80.000 elaniku.

„Mariza“.

Rälmän'i operett.

Emmerich Rälmän, „Estonia“ teatris esietenduselt tulnud opereti „Mariza“ looja, on meile oma tähtsamat operettidega juba kindlale jalale asunud. Suur meen, millega „Wajaderi“ siin iga õhtu etendatakse, on näib, kus publikum jeda teost külast nautinud, jama tõrgel astmel seismas „Mariza“ leidnud wäärilise järeltulija.

Kui energiliselt ja misjuures põlema in-nuga ollakse siin niisuguste teoste kallal tööl, näitab tõsiasi, et see operett lanti alles aas-ta eest Wiinis ette ja juba on ta meil lätte õpitud. Kui palju aega ja waewatust eel-tööd ei ole nõudnud selle teose lätteõppimine, kuni mõidi teda esietendusele wõtta. Tõepoolest, sellest külast näidatakse äärmis-tüüsed ja leitakse ka publikum poolt wai-mustatud teost, millest annab tunnistust täidetud teater. Muudugi, ka jeda puhul on äärmiselt menu jalle kindel!

Siiski, igal ajal on lats külge, nii ka siin. See kõik on siemine lõdvenemise lurb tunnusmärg, mis näib, et tung tõrgelise-mate kunstiteoste järgi on nõrk ehk puudub üldje. Mis on saanud Puccini „Tosca“? Tõhjad laulid, ei wõhemakki arusaamist, iga-wus. Wälkides on see ooper labunud mää-nulmasti.

Rälmän wõtab oma operetiga jeda, mis

Weshinna tõrgenduse surwe Eesti ranna-foiduliinidel.

Tariife jällegi tõrgendatub.

Kõrge tariif reisiijate wedu wõhendamas.

20. märtsil j. a. linnitas teedeministeeriumi tariifinõutogu uue reisiijate- ja laubamehinnad (tariifid) riigi- (laewafoidu- ameti) laemad kohta, mis liiguvad Wiru ja Saarte liinidel. Need laemad on „Kungla“, „Endla“, „Eulew“ ja „Traal“.

Sõidu- ja laubamehinnad on wõrrel-duna eelmise kuu la 1923. aastaga tublisti tõrgendatub.

Toome wõrdluseks kolme (1923.—1925. a.) aasta sõidu- ja weshinnad.

Tallinn — Tšitre — Põltsa — Wõsu liin.

Aurik „Kungla“.

Tallinn — Käämu — Wõsu ehk tagasi: 1925. a. juulil lajut 4 inim. 1500 mk., pilet 1. kl. 375 mk., 2. kl. 300 mk.

1924. a. juulil lajut 4 inim. 1500 mk., pilet 1. kl. 375 mk., 2. kl. 250 mk.

1923. a. juulil lajut 4 inim. 1000 mk., pilet 1. kl. 300 mk., 2. kl. 200 mk.

Tallinn — Põltsa ehk tagasi:

1925. a. juulil lajut 1250 m., pilet 1. kl. 325 m. ja 2. kl. 250 m.

1924. a. juulil lajut 1250 m., pilet 1. kl. 325 m. ja 2. kl. 200 m.

1923. a. juulil lajut 850 m., pilet 1. kl. 250 m. ja 2. kl. 150 m.

Tallinn — Tšitre ehk tagasi:

1925. a. juulil lajut 1000 m., pilet 1. kl. 275 m. ja 2. kl. 200 m.

1924. a. juulil lajut 1000 m., pilet 1. kl. 275 m. ja 2. kl. 175 m.

1923. a. juulil lajut 700 mk., pilet 1. kl. 200 m. ja 2. kl. 120 m.

Põltsa — Käämu — Wõsu: 1925. a. hin-nad 650 m., 150 ja 125 m.

1924. a. hinnad 650 m., 150 m. ja 100 marka.

1923. a. hinnad 100 mk. ja 50 mk.

Kaupade wedu malla 1925. a. aurik „Kungla“ Tallinn — Tšitre — Põltsa — Käämu — Wõsu ehk tagasi: laup eritariifi järelle 1. liit 15 m. puud, 2. liit — 22 m. ja 3. liit 30 m. puud. Wagaash 35 m., mõd-bel 75 m. puud. Jalgratta eest 50 m. Rõ-dulinnud, wõitfed kodusloomad ja jead elu-jast hoiuabinõudes 50 mk. iga puuda eest.

Wetaritiifidesse on ka jadamata kaalumaks sisse arwatub.

Saarte liinidel.

Käesolewa 1925. a. tariifideks on mää-ratub:

Reisiijate wedu aurik „Endla“ Kaapjalust Rohukülla ehk tagasi ilma klassimaheta 35 marka.

Kaapjalust (ehk Rohukülla) Heltermaa ehk tagasi lajut 400 m., pilet 150 m., 100 m. ja 75 m. (1924. a. 100 m. ja 50 m.)

Rohukülla — Tallinn (Kuimastu): lajut 1000 m., piletid 400 m., 250 m. ja 200 m.

Heltermaa — Taaliku ehk tagasi: lajut 800 m., piletid 300, 200 ja 150 mk.

Taaliku — Triigi (Eõru): lajut 400 m., piletid 150, 100 ja 75 m.

Kaupade wedu Kaapjalust Heltermaale ehk tagasi 10—20 m. puudast, bagaashi puud 25 m., mõõbel 65 m. puudast, jalgratta 40 m., wanker ehk regi 150 m., auto 3000 m. Sarmloomad 200 m., hobused 250 m., lambad, wõitfed, liised, loerad 50 marka täit, wõhemad kodusloomad 40 mk. täit.

Wirtsu ja Kuimastu wahel

halkawad ühendust pidama aurik „Eulew“ ehk moot.-i. „Traal“. Pileti hinnad Wirt-su Kuimastusse ehk tagasi 75 m., laijawäe-lased ja õpilased — 40 m. Kaupade wedu 10—20 m. puudast.

Mõõdunud aastal andis Tallinna-Wõsu laewafoidu liin riigile lahu 218.368 mk. Wedu oli siig wõite: reisiijad oli juwe koha-ta kõigest 7926; laew oleks wõinud wabada 27.000 reisiijat. Kaupa weeti ainult 26598 puuda. Laew juudaks aga wabada 180 tuh. puuda rasket kaupa. Saarte liinil oli puu-dujäär 1.302.000 mk.

Misparast liig wahje „Kungla“ ja „Endla“ sõidetakse.

Rannafoidu liinid (aurikud „Kungla“ ja „Endla“) on juba lats aastat järgimõõ-da riigile puhast lahu toonud. Nende la-hude tõrwaldamiseks pole aga laewafoidu amet kui ka teedeministeerium muud pare-mat osanud ära leha, kui alatafa sõiduta-riife tõsta. Ka enamasti on need pileti-hinna tõrgendused laotud 3. klassi reisiijate turjale. Nii on tänawu eelmise aastaga wõrrelles tõrgendatub ainult wiimase klas-si pileti hindad. Rehmematelt sõitjalt loodetakse nüüd buudujäägi tosumist.

Kuigi laewafoidu amet ja teedeminis-teerium juba paar aastat oma suureks inestuseks on määrganud, et tariifide tõrgendamine rannafoidu liinidel midagi ei aita, puudujäägid aina laawarwad, siiski tarwitatakse jeda lihsamereliist ja primi-tiiofet ning kabinetiliist abinõu edasi, mis nii lauale mälja wiib, et riigi laemad rannafoidu liinidel warsti tõhja l h a l t h a l tawad sõitma ja kohalikele elanikkudele neist pea midagi laju ei ole.

Selle asemel, et reisiijate ja laubameh-wahesuse põhjuseid koha peal lähemalt järele uurida, tehtakse lergekäelisi ja kabinetiliisi otjusi: on puudujäär — tõstame tariife. See alaline tariifide tõstmise tendents on teedeministeeriumile juba küllalt libedaid õpetusi annud. Tuletame meelde telefoni apardandub tariife.

Wõtame näitels Wiru ranna liini. Znimesed laskuwad siin kõiki muid sõiduteid liinabääfemiseks tarwitada, kuid mitte laewafoitu, sest see olewat l a l l i s. Jlegi mereäärseid laupmehed lurbawad, et lauba-wedu riigilaewaga lähed kallimaks kui au-toga wõi hobustega. Tallinnast Wõsule malla pilet tänawu wiimaseks klassis 300 mk., reisiijate arwates ei tohiks see olla üle 200 marga. Tallinnast Põltsale tuleb uue tariifi järele 250 mk., normaalne hind oleks 150 marka. Selle asemel, et laemal end 6—7 tundi wintjutada ja wõhemalt korb puhwetis laia, liitatakse meel 100 mk. juur-de ja sõidetakse 350 m. eest autobussiga Põl-salt 2 ja poole tunniga Tallinna. Autod on alati inimesi täis. Veel õnnelum on Tšitri-Tallinna liin oma tõrge tariifiga. Tšitri jadamata läheduses on ainult paar kü-la, mis wahje sõitjaid annawad. Suurem osa sõitjaid tulewad 5—10 km. laugema-kest liidest, kust aga autobuss jama hinna eest (200 mk.) lats lorda kiiremini Tallin-na wiib.

Arusaadaw, et keegi ei lähe hulga maa tagant jadamasse, kui autobuss jama hin-naga due alt linna wiib. Wõhest sõidetakse koguni Tšitrist autoga raudteejaama wõi linna ennem kui laewaga. Ka nurjelatse alatafa „Kungla“ ebatäpse laigu ja la-guni tulemata jäämise kohta. Mitu lorda olewat laew Tšitri jadamast mõõda sõitnud ja reisiijad jadamasse maha jätanud.

Weel üks paljuütlem näide. Eralaemal (Walti päästetelli „Eestimaa“) malla Rohukülla — Kurelaare wahje punkt jama-pohju (wiimaseks klassis) kui riigilaemal Tallinnast Wõsule, misjuures wahje esime-sest aga hulga lähem. Ja liihema wahje juures peab weel lauem sõitma, sest laew täib Tšitrit ja Põltsal seet. Kui autoliinid Tallinna-Põltsa-Wõsu wahel weel roh-

tem arenewad ja liisunibabinõud parema-tels muutuwad, siis wõib julgesti ütelda, et reisiijate arw rannaliinidel weelgi wõheneb. Ei ole ju reisiijad selles süüdi, et riit laseb siin larnase laema liituda, mis juurt fulu nõuab ja pool kühjalt sõicab.

Jlegi Wene ajal, enne sõda, oli siisemete laemafõit, näit. Wolgal raudtee sõidust odavam. Teise klassi laemafõit wõrdus kolmanbale klassile raudteel. Meil aga olse wõitwibi: laemafõit 2—3 lorda lal-lim, näit. Wirtsu—Kuimastu umbes 10 li-lomeetri wahje 75 mk.

Kiigil tuleks Wiru ranna liinil odawa-mate weohindadega suuremat wedu lätte pühida. Tõrwilist näib siin piisemat ja ki-remat laewa liituma panna ning sõitust igapäew teha.

Tariifi walmistajate ametnikkude ar-wates näiwad ehk piletihiinad üsna wõi-lesed (woorimehe rahad) kuid maainimeste arwates teeb ehaasi-tagasid sõit praeguaste hindadega palju kulu ja tõrjub tagasi. Laewafoit omandab lalli ja tõrjuwa kul-luse.

Laewaühenduse wäljaaren-damine Eesti ja Soome wahel.

Wiimase Walti riikide konverentsil jellingsis wõeti wõstu resolutsioon laewa-ühenduse wäljaarendamise kohta Eesti ja Soome wahel, mis järgmisi punktiid sisal-dab:

„Arwamisel olles, et laewafoidu abinõu-de juurendamine Soome ja Eesti wahel annaks wõimalust reisiijate- ja laubamee elustamiseks ning laubanduse edendamiseks Eesti, Läti, Põltsa ja Soome wahel, ning et peale selle otseühenduse lottukõlasle wiit-mist rahmushaheliste liinidega, oleks arma-tawasti oodata rahmushahelisi reisiijate- ja laubamee tuntawat juurenemist läbi täh-en-datub maade, tunnistas konverents loom-tawaks, et Eesti ja Soome walitlused, kõiki abinõusid larmitusele wõttes, mida nad ka-hajeks peawad, eraldi moodustatud sega-komisjoni kaudu uurimise alla wõtaliid järgmised küsimused: 1) igapäewaste trans-pordi wõimaluste loomine Soome ja Eesti wahel, weoiühenduse siiseseadmine wõhemalt kolm lorda nädalas, 2) weo arwatam juu-renemine, mis tekiks transpordi wõimaluste juurenemise tagajärjel, 3) weowõimaluste juurendamiseks tarwilist laewade arw ja tonnaash, 4) põhjapanevad küsimused weo-alal, 5) kurelaamatute ja sõiduplaande küsimused ja 6) küsimused mis puutuwad mõlema maa jadamatesse, raudtee siisesea-deesse jadamata, lottukõlaslamise lõbiwit-misesse kõige kohajemat kujul raudtee ehk teiste ühendusabinõude wahel ja kõiit muut küsimused weoliikumise alal.

Peale kohaliku laewaühenduse siisesead-mist Soome ja Eesti wahel, tuleks uuri-mise alla wõtta nende ühenduse wiimine rahmushaheliste liinidega.

Konverentsi poolt wõstuwõetud resolut-siooni täidewiimiseks on nüüd Soome wa-litluse poolt ettepanek tulnud moodustada Eesti ja Soome asjatundjatewahelisi sega-komisjoni, mille illesandeks oleks Eesti ja Soome wahelise laewaühenduse wäljaaren-damilega seotud küsimuste selgitamine ja praktiliste ettepanekute wäljatõotamine ka-watuse tootamiseks.

Mereasjanduse peawalitluse arwomise järgi, millega ka wälisministeerium ühine-nud, wõtaksid Eesti poolt tähendatud sega-komisjoni osa teede- ja wälisministeeriu-mi, kõrjekomitee ja laewaomanikkude ühi-juse esitajad, iga asutuse poolt üks.

Illeeriifline kunstinaitus.

Paridusministeerium kawatseb käesole-wa aasta augusti-septembrikuus Tallinnas toime panna illeeriif. kunstinaitude (kunst-i ülemaate naitude). Wiimane jarnane näi-tus lortaldati Tallinnas 1919. a. Wälja-panekutena wõetakse wõitu kõiki kunstiwõo-lusid esitawad teosed, mis loodud peale 1919. a., waatamata selle peale, kas nende-ga enne näitustel esinetud wõi mitte.

Tööpuuduse wõitu wõitle-mine Soomes.

„Helsingin Sanomat“ teatel on Soome parlament määranud 13 miljoni marka tööpuuduse tõrwaldamiseks. Soltsialdemo-kraadid tegid ettepaneku lamats okstarbels 50 miljoni marka määrata, kuna maaliti-lased 20 miljoni nõudsid. Mõlemad ette-banekud liitati tagasi.

Järva maakommanõukogu koosseis.

Sir Ronald Ross, kuuluis Inglise õpetlane, kelle nimelise ristiti hiljuti uus juuruurimisinstituut Londonis, pidas selle õnnistamisel kõne, milles ta muu seag üles: 80 aastat eest oli Londoni kodaniku keskmine eluiga 34,5 aastat. Meie päeval juba Londonlane keskmine eluiga 53,75 aastat vanaks. 80 aastat arstiteadlised uurimistööd on teinud inimeste eluiga 20 aasta võrra pikendanud. See tõstis äratas suuri lootusi. Kuigi palju neist jääb alles kauge tulevik teostada. Kuulus Prantluse õpetlane arvab näiteks, et umbes 2000 aastal oleks keskmine inimiga 150 aastat. Teine kuuluis õpetlane, ameeriklane, peab tõenäoliseks, et tulevikus inimene üldse ei vanane ja on surematu. Kuigi olemikus kõik see tundub üsna usutavana, on omegi kindel, et arstiteadus juudaks juba meie päemil taristada juurt protsessi varasid surmaohutusi, kui tal oleks võimalik vabalt tegutseda väljaspool maa- ja majanduslikke ja ühiskondlikke piire.

Tšune Karasumoto, rikka Jaapani ma-
omaniku noor ja ilus tütar Sushimarus,
patsus ennast ohvriks, et kaitsta kalajõuba-
de vastu templit, mis ehitati Meiji Tenna
monšoleumit ümbritsevasse oeda. Tema
traditsiooni järgi on kuulus Asafuso tem-
pel Lotia ehitatud neitsi haualle, kes ma-
eti elusalt hoone seismise samba alla. Veel
meie päevil on jaapanlasi, kes usuvad, et
see ohver päästis 1923. a. templi suure
maavärksemise eest. Sgatahes ei teinud
maavärjamine sellele templile vähemasti
viga.

Buharesistit teatabaske: Greeka jaadist
 Buha so nõudmistel mangistas kohast poistest
 kolm greeklast ja ühe Persia alam, kes oli
 piljuti üle Konstantinopoli sira jõudm.
 Perslane, kelle nimi hoibaske eialgu sal-
 oules, on Greeka välisministri tütre Alce-
 mas ära rõõvinud, mille juures teda on
 pidanud kolm greeklast. Perslane on wõ-
 taks ja kuulub tähtsasse jugumässa. Te-
 na mangistamiste masu tõstis protekt
 Belgia jaadist Numeenias, kes kaitseb ka
 Persia katusid. Perslase kolm kaasjüüblast
 kofekati Greeka laenale ja jaadeti Piraus-
 e.

Ettevaatlikult küün, kuid mitte ärratundele
ne abielumees näib olevat üks talupoeg
Mõis imbruses, Norras. Ta tahtis hõluda
naist üle jääga keelus järele kirikufülo
soodi hädatarvikuks oate tegema. Naistega
tahtis ta kaitsemehele järgneda kirja: "Palun,
andke kaubad mu naistele arms peale! Ma
saadan täna postiga, sest järele jäälate et
nii olema küllalt tõva."

John E. Coolidge, Ameerika presidenti
ja, mis Washingtoni piibli, mida niidised
peale hakanud nannete andante juures tar-
vitama. See piibel on juba 300 aastat Coo-
lidge lugutonna omandus, mille isa pään-
dab iska nannete poiale.

pestaſe metjade peatvalitſuse juſataja nõus-
olekul Tartus, Aia uul. nr. 46, 29. ja 30.
märtsil 1925.

3) Pääwaford: 1) Pääwa atwamine. 2) A. Mattheien: Metkafaltie põhjooned. 3) Daniel: Pääwafiksimuleid meie metapolitiilas. 4) P. Meim: Mitigi metijamajapitamine kulus ja tulud. 5) J. Riigand: Metijameetistude aine neline seisukord töörelles teiste ametnikkudega. 6) A. Wengel: Ajumistude tarustamine metijamaterjalidega minemistis ja tulewistis. 7) E. Schabaz: Metkateadlaste töövõimalused metijaseisanduse ajal. 8) R. Werberg: Waigutamise kaitjed ülikooli õpemetisloonnas 1924. aastal. 9) P. Thomson: Metkade arenemine Geshki põhjatehnikas ajajärgus. 10) R. Run: Metkateadlastest. 11) Gaspidine metkateadlaste päewade korraldamine. 12) Läbirääkimised. Pääwa algus 29. märtsil kell 10 homm. Selleks homm. alates on avatud ülikooli metijaseisakonna muuseumi ruumid. Osalevõtt päewast loetavate wade.

Järjema maafonnandutogu pidas oma koosolekut 17. märtsil. Maafonnatavalitsus oli koosoleku päämoftorda ka käsoletma aosta eelarve wõituid, mis fenini iffa alles mawõitõidmata oli. Sealjuures aruotfid pahempoolfed, et eelarve aht ilma rewifjoniõimifjoni läbimawakamata nõutogu poolt õinutust leiab. Firma rewifjoniõimifjoni kermes koosolekus olemas ei ole, feft kommunisti kaurmitfega jäi rewifjoniõimifjoni ilma kolmanda liikmeta. Sellepärast loomis maafonnandutogu enne rewifjoniõimifjoni täienõma walimife ette wõtta ja lüftas eelarve arutamife tulewifu peole. Põllumeeste riigima poolt feeti oma kandidaat rewifjoniõimifjoni maha koha peale illes, mis aga pahempoolfete poolt maha kääfetati, kes ei soowit naha, et põllumehed nende fenife töö ja tegetwifega end lähemalt tutwustaks.

Siis nõtkas põllumeeste riigima ehitaja enaorralikeks teadaandeks löna ja atvaldab imesist Siama maakonnanäufogu koosoleku protokollide jääraltuste üle. Sga maakonnanäumäi, kellele mõne kuu pärsi läinud koosoleku protokoll kätte saadetaks, on wäga hästi tähele pannud, et Siama maakonnanäufogu protokolle siie jääraltist kofu jatatks. Neeb protokollid wõivad lendief-

Kruusamägede taastamine Järva maak-
on ühinenud seni täiesti järelevalveta ja
omavolul. Nende mõrvarandamisteks pole sam-
mutid astunud, ja nii Võrreod niilid kruusa-
taastajate ja maamajandusega alalisi lahingu-
te. Mägi karmaste tähtsate maanteebui
Tallinna ja Tartu maantee piirkondades
olevate kruusamägede korraldamisteks ei ole
jõrmegei liigutatud. Praeguse kruusamäetä-
jega hävitatakse hull väärtuslikku põllu-
ja karjamaa pihida.

Na teeb eenele korraldus on pühulil.
 Teesid lasta pe parandada, kuid nende re-
 wibeerimisel ei olba järjekindel. Sageasti
 lasta pe mitu päewa teebeparandamist
 mööduda, enne kui rewibeerimisele ilm-
 tatakse. Suhtumisel, kui osa talupidajaid tee
 korraldumalt on parandanud, lohusatafka
 kõi talupidajaid teid uesti parandama.
 Sarnane talitamine wõtab ka korraldudel
 talupidajatel kaitmise hoolikaks teeparand-
 mife. Teesid teesid on unustunud,
 üegi puuduwad suuremal osal, nende kor-
 dadeamifeks pole wähemasti korraldust
 tehtud. Üleliigset wett ärajahutwate teesid
 puudusel lagunewad paljud teesid ala-
 lise pealiskuse kiti. Teeparandamise wate-
 jaali talumifeks kohaluseks mingisuguseid
 korraldusi ei ole tehtud. Suurwafite, koor-
 mada ja liikumistawifide kaitse puudus jä-
 rewalise. Väinud aastal lõhus teegi met-
 sakaupleja wosantode üleliigse koormanise
 tõttu koorwete-lehke wafelise kaitse täi-
 lutult. Na korraldustele liikumisteedele ah-
 wuwad praegune moodne liikumistehnika
 hädawajalikeks jada. Alomeetripistid ja
 sihtlaid puuduwad jeni liikumisteedelt.

Antsla põllumeeste seltsi korraldusel peeti kaikel 12.—18. märtsini põllumajanduslikud kursused ära. Lektorid — hr-d Traat, Wolt ja Eller — oskajad omi aineid käsitada, nii et mitte üksi kurjuslaste hull, waid ka nende humi alataja kaswas. Siibeda woe töttu on tööpäewad laugelst üle 12 tunni pikkusets sirgunud. Sellest hoolimata püüti kurjustel teitööni. Tagajärg: otustati 1) Antsla teise piimajähu- te käimapanemise eeltööd — ruumide re- monteerimine, siseleheade muretskemine ja ülesseadmine, meierei walimine jne. — Kiireks korras läbi wiia. 2) seantrool-ühitus ellu kutsuda.

Elisareongib Tallinna Baltiski wähel.

Alates 29. märtsist kuni juunisse jõudua-
ploani määramuslehtade kaudu pannakse Tall-
linna-Baltiski wähel pühapäewadel ja pü-
hadel kätma teine paar reisironge. Nõu-
nr. 17 Tallinnast minek kell 9,18, Moogale
tulek 10,36, minek 10,40, Baltistist tulek kell
11,00. Nõu. nr. 18 Baltistist minek kell
21,18, Moogale tulek 21,38, minek 21,41,
Tallinna tulek 23,00.

tebena tunda, küll aga mitte asjalikkude
maafonnandusloogu protokollidega. Kuid
õigile eelmistele juhtumistele paneb täps-
peale viimane maafonnandusloogu koosoleku
protokoll, kus põllumeeste ettepanek 1. de-
sembril langnub perefondade toetuse mää-
ramise asiasi, pahempoolset oma mehe ni-
me peale ümber on kirjutanud. Põllumees-
te rühma esitaja arvab, et siin ehk effituse-
ga tegemist, kuid inimesteks mõis kuulda,
kuidas pahempoolistel julgust jatkub põl-
lumeeste ettepanekut jäiati omais tunnistada.
Põhise järele pahempoolsete moateft
õigluse peale oleks siin ülelligne.

Sõpruste seltsud, ei pahempoolset mao-
kommunistlikust enam kommunisti nii palju
ei hirmuta, kui aasta eest mao-kommunisti-
se moodustamise ajal, sest nüüd said nad
kommunisti ajemel Järve-Jaaniist ilhe en-
dise koolitsetaja juure, keda lapsed omal
ajal juure kotiga tutvustanud. Sellepär-
ast ei taha nad nüüd enam kommunistist
ilhegi sõna kuulda ja mõtlewad mineviku
asjad ära unustada.

Omnes tillufsejes häälefandijas la'evad
aga põhempoolseid tuld ja tõnu „staja”
poolt, kes julgeb nende tegemist avalikkuse
ette kanda.

Koonga wald, mis on kohati üle 30 wersta pikk, on üts suurem wald maa-ala poolest mitte ainult Pärnumaal, waid kogu Eestis. Talud on siin wäikesed, umbes 15 wakamaa põllumaaga. Maapind on enamuses kivistatud, wähe leidub ka mullamaid ja kohati isegi murren paagi. Eriti rikas on Koonga wald rabade poolest: Endisel ajal sai Koonga põllumees raha kas puustipõnni, lehmamullika, wõi wilja müügist. Endised sõima walla (mis praegu liidetud Koongaga) põllupidajad kaswatasid kartulid sõima mulla wiinawabriku jaoks. Mõned ütsitud põllumehed teenisid omale õli- ja soolaraha wõi treimise, regebe tegemise ja turba müümisega.

Endiseb siseturkuallikab on ajateerust ära luivanud, pealegi ei juubaks nad põllumehe ajaga suuremats tašvanud wäljaminekuid katta, mispärast ka Roonga põllumehed on hakanudki tarjapidamise peale suuremat rõhku panema. Juba 1922. aastal ajutati Roongas esimene täpsiti ühispiimatalitus, mille tegemise on aasta-aastalt laienenud ja tädsõlewal aastal, kui riisits laenu faadalse, ehitawad Roonga põllumehed juba aurujõulise piimatalituse üles. Ka Roonga-Rõpel on uus piimatalitus tekkinas. Need asjaolud näitawad, et ka Roonga põllumees, kes asub taugel linnast ja roudteest, teib laialdasi rabasid, oštak oma majapidamist ajakohaselt korraldada. Kui muudetakse Roonga põlised rabad magistraalkraawide sissewõtmisega haritawaks maaks, wõib Roongast wäljafujuneda jõukam Gestiinaa pfadest, kus tarja- ja piimamajandusel on joodne arenemise atwarus. Sellepärast ongi magistraalkraawide sissewõtmisel koongalastele eluline tähtsus.

Ühistegelusel on Koongas pinda; kuigi eestkostjad-tegelased jagebäsi omavahel riiklemad, mõib märgata ühistenelisel liikumisel siin teatavat edu. Lärmilist hoogu pole ühistegeline liikumine siiski veel mitte saanud, mida tuleb seletada haritud juhtide ja tegelaste vähesusega. Spetajatel ei ole enam endist „koolmeisterlikku“ waimu ega energiat rahwaga koostöötamises, weel wõhem rahwa juhtimises, rahwa rõõmude ja murede jagamises. Kooliõpetajad waatawad põllumeesete majanduslike kui ka poliitilise toonude peale liimalt, ise- gi waenulikuft. Selle asemel, et põllumees- tega kaasa minna, põllumehi juhtida, seis- wad kooliõpetajad joissialismi lumistel kõr- gustel mõi wahiwad tõderafondist tueli- pu leerlemist. Sellega ongi seletataw sü- garw lõhe põllumeeste ja kooliõpetajate wa- hel Koongas. Mõõbunud aastal korralda- sid Koonga põllumehed E. R. Zakhoni mälestuseks lõiluspeo, kuhu üts kohalik koo- liõpetaja ainult palwete peale laulukoori juhutama tuli.

Doogalaaste tahtejoõ wäljendujets on
muu jaaß uus, ruumilas kahelordne kwiisij
wallamaja, kus peale amarat wallawalitju
se ruumide ja eluorterite on kaunis kene-
näitesawaga widu- ja loõsolefusaal. —lo

Saribusministeerium seletab, et kaitse-
waſſe ajateenijateſe mõdetawatele õpetajale
kohhi alles ei jäeta. Sellepärast ümard
kaitsewaſſe mõetud õpetajad kohtabest lahti
registreerida ja nende ajemete uned malika.
Nuni urde malimijeni ja registreerimifant
tulwad kaitsewaſſe mõetud õpetajate kohad
täida tagamara-õpetajantega ehk ajeläitjatega.

Saribusministeerium määras loetust: Eesti noorsoo karstute-liibule ajakirja „Re-
volutu“ väljaandmiseks 15.000 mr., noor-
te ühingule „Tunglale“ — 10.000 mr., üle-
maal. Eesti noorsoo ühenduse Tallinna os-
kultuurettetoetuste toetuseks 20.000 mr. ja
Reila laulu- ja muusika-festile — 25.000
rml. Klatveri ostmiseks.

Saridusministeeriumi teletule järele tuleb kultuur-kapitaali teaduse § 8 mõistat, et omavalitsused ühes trahteri- ja id-bustuse-maafudega ka ühtlasi peavad fiske-mõudma lifamafu kultuurkapitaali heate, mis maffelafle linoetendufte ka pibude pealt. Maafuf on maad juhus-likuf peod, mis felfide poolt forraldatafle.

Difomats Kultuur-Kapitaal! heaks tuleb omamolitustel ja siis isise nõuda, tarbe-
forral jundusliht, kui omamolituse mat-
juid juba lajutud on.

Merisoolibez lõpetas teinudel 8. ap-
riilil. Uute õpilaste vastuvõtmine on ju-
gifel 18.—14. oktoobril.

Paides oli waremast elektriga sarnane
sugu, et malguse tarvitaja pidi itta ühe
elektirilambi laes ja petrooleumilambi laud
hoidma ning küünlab lühtrites jelleis pu-
huls, kui üts eht teine malguse laenda apar-
da. Eleetter äärdas aga hiaa laedamini.

Seba walguseltiisi filmas pidades ehitas Järvamaa turbatöödustele ihisus Paidesse uue elektrijaama, mis neil päewil awati. Awamisel wiibis laub. tööst. min. ehitaja ins. Jemelil jo masinote walmeliidu ehitaja. Jaam asub uues kivist hoones. Praegu 150 hob.-jõuline; generaator mõimaldab anda kuni 300 hob.-jõudu arendada. Wool läheb linna 3000 wolbi pingega.

Boolu annab jaam linnale 15 marla
kilowatt.

Chaspidi haflab uus elektrijaam ja Lii-
xi alevile moolu andma. Sumel pannakse
1½ km. kaugel olevas turbarabas 3 turba-
pressi elektriga läima. Rabas töötatakse 4
pressiga.

Sõjalahjude hindamise seaduses pole sõjalahjude ülesandmise tähtaeg ettenähtud. Wabariigi walitsus määras sõjalahjude ülesandmise tähtajaks 1. novembrist 1920. aastal (otfus 30. aug. 1920. a.). Narowatagufoel maal ja Pefserimaal, kus lahingute läbi kahjusid fündinud kõige rohkem, lubati otsefohefe sõjalife tegewufe läbitellinud kahjusid ülesanda kuni 1. mebruarini 1923. aastal (otfus 1. detj. 1922. a.). Nendest tähtaegadest on rehwoireerin. ja peafom. kinni pibanud ja fõit nõudmifeb, mis hiljem üles antud, tagafi lükanud. Mõned hiliftest nõudjatest polnud aga fellegara hulal ja miifid afja riigifohtufe 20. märtil oli afi arutufel. Riigifohtus leibid, et wabariigi walitfufel on õigus kahjube ülesandmife tähtaja kinfalsmääramifeks ning tilhifstas nõudjate kaebtufe.

19. märtsil sõjastas riigikohtu tsiviil-
olajond allnimetatud isikutel lubada uut
hiresonnonime tarvitusele mõtta:

Seena, Salme-Johanna ja Oswald
Drif'il — Onneleid; Siiri Muswaid'il ühes
abihaaja Annega ja laste Ameliniuse ja
Arthuriga — Pähklamets; Suhan Drif'il
— Ennulo.

Beale jelle lubati Siina Wiilib'il oma
endist wassaspõlwe nime — Wingisaar ja
alaeafel Alfred Zimar Swerssonil tema
ema Marta Sansschmidt'i palwel praegust
perekonnanime Sansschmidt tarwitusele
wõtta.

Nõukariuse nõukoste täitmine mõisafülas.
 Rõhutaminiistri käskkirjaga 19. märtsist
 kannakse nõukariuse nõukoste täitmine mõi-
 safüla alevis Biljandi maakonnas mõisa-
 füla jaoskonna rahukohtuniku Karl Baar-
 manni beale.

#